

TU TAMBÉ POTS SER UN GENI

FASCICLE I

VINVENT VAN GOGH

» VINCENT

VAN GOGH

Els remolins de la bojeria

» POSTIMPRESSIONISME

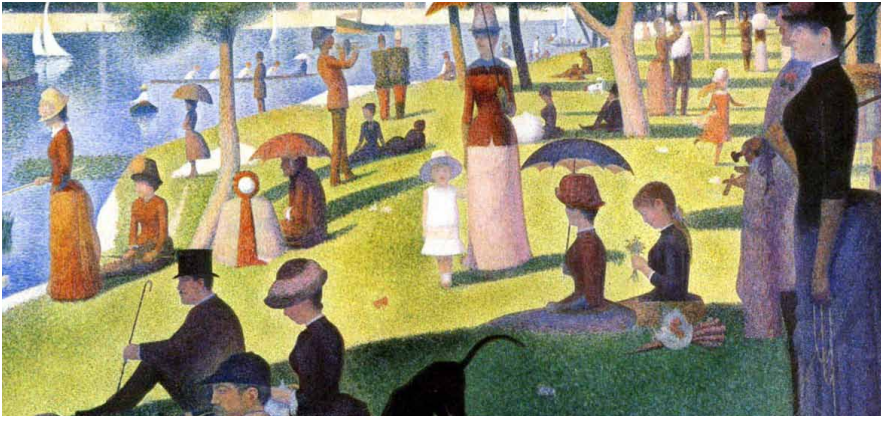
El moviment postimpressionista, com bé indica el seu nom, és un moviment sorgit arran de l'impressionisme francès però, a diferència d'aquest, no presenta uns trets estilístics concrets sinó que engloba diversos estils pictòrics amb un mateix punt en comú: plasmar la psicologia de l'artista.

Intentaven representar el seu neguit interior.

Al contrari dels impressionistes presentaven una visió subjectiva del món i donaven una gran importància tant a la forma com al color, que que adquiria una dimensió simbòlica.

Dones de Tahití. 1891. Paul Gauguin FOTO 1

La gran Jatte. 1888. Georges Seurat. FOTO 2

» VIDA

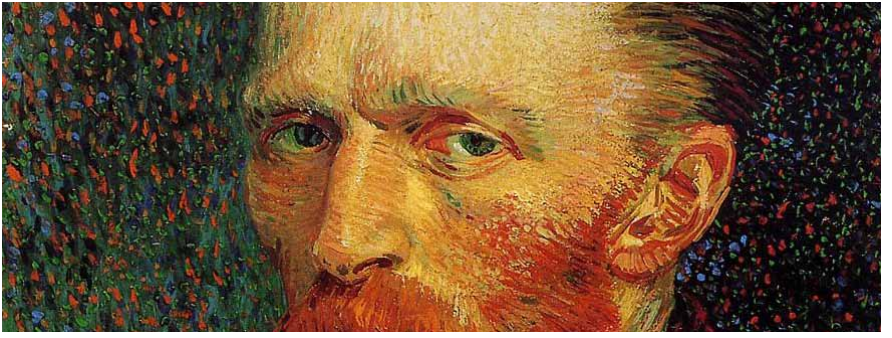

FOTO 3

Vincent Van Gogh era el major de sis germans, fill del pastor calvinista Theodorus Van Gogh i Anna Cornelia Carbentus. A causa dels baixos ingressos de la família hagué d'abandonar els seus estudis a l'escola quan només tenia quinze anys.

En haver abandonat l'institut, on es començà a interessar per l'art, passà a treballar com a venedor de reproduccions d'obres d'art a una de les sucursals de companyia internacional de comerç d'art Groupil & Co, que pertanyia al seu oncle. Durant la seva estada a Groupil & Co va ser un treballador model: diligent, puntual i eficaç.

Encara que era una persona de temperament inestable la seva vida durant aquest període fou ordenada, austera i estudiosa.

Després de treballar uns quants anys a la sucursal d'Holanda el destinaren a la capital d'Anglaterra. Allà entrà en contacte amb les obres de grans pintors com Constable, Reynols o Turner. (FOTO 4) A més, s'enamorà per primera vegada de la filla de la patrona de la pensió

en que s'allotjava des del 1873. Tan gran va ser aquest enamorament que, fins i tot, arribà a demanar-li matrimoni. Malauradament, la proposta fou refusada.

Al 1875 va ser destinat a París on es vegué enlluernat pels descobriments que va fer en pintura visitant els museus. Delacroix, Millet i Corot, entre altres, van ser els pintors que més el van sorprendre.

«Quan vaig entrar a la sala de l'hotel Drouot on estaven exposats, vaig sentir alguna cosa com: descalça't perquè el terra que trepitjes és sagrat.»

L'abril de l'any següent fou despatxat de la companyia on treballava degut a que interposava els seus gustos personals sobre les ventes que feia.

Els seus posteriors treballs foren el de professor auxiliar o dependent d'una llibreria, però sens dubte, la professió que més li marcà és la d'ajudant d'un predicador a un col·legi d'Anglaterra, on hi va ver el seu primer sermó. Vincent va ser sempre un creient devot, profundament religiós i espiritual. La seva vida estava plena de solemnitat, sol·litut i austeritat. Fins i tot va exercir com a predicador dedicant una atenció especial als més necessitats.

Pluja, vapor i velocitat. William Turner. FOTO 4

«Quan estava a la tribuna em sentia com qui des d'una obscura cova subterrània torna a sortir a la llum, i és meravellós pensar que des d'ara predicaré l'Evangeli arreu del món.»

Després de dedicar una gran part del seu temps a la lectura de textos sagrats, decidí finalment preparar-se per iniciar estudis de teologia a la universitat d'Amsterdam, a la que no fou acceptat tant per no saber llatí i grec com per la seva dificultat per parlar en públic.

Passats varis intents de fer-se un lloc dins el món de l'església, decidí de manera definitiva dedicar-se als estudis de dibuix i pintura, però per això no es va inscriure en cap escola (considerava que els professors eren uns hipòcrates) sinó que rebé l'ensenyament d'un pintor anomenat Van Rappard. Van Gogh es prengué molt seriosament el seu aprenentatge.

«He fet tot tipus d'apunts de sembradors, aradors, homes i dones. Treballo molt, per ara, amb carbonet; també he intentat la sanguina. Realment no puc dir-li si trobarà que he progressat als meus dibuixos, però el que segurament descobrirà són alguns canvis.»

Durant l'agost de 1881, Van Gogh torna a enamorar-se. Aquesta vegada d'una cosina seva, Kate, que venia des d'Amsterdam per passar unes setmanes a casa seva. Després d'instistir en diverses ocasions el pobre Vincent fou refusat una altra vegada. «No, mai de la vida.» Amb aquestes paraules el cor de Van Gogh va ser trencat per segona vegada. No obstant, després de la tornada de la seva cosina a Amsterdam, va seguir assajant-la amb cartes que mai van ser contestades. Els seus familiars arribaren a dir que la seva insistència era repugnant.

Després dels fets esmentats, es va refugiar en la pintura. Aquest any a La Haya i en companyia del seu mestre Mauvre, realitzà la seva primera pintura a l'oli.

Aquest mateix any va mantenir una relació amb una prostituta alcoholica embarassada i mare d'una nena amb la que va arribar a tenir plans de boda. Quan la seva família s'assabentà dels seus propòsits decidiren internar-lo a un manicomni durant 23 dies.

Durant els següents mesos, instalat a casa dels seus pares, es dedicà a pintar. Els temes que començà a tractar eren escenes de la vida qüotidiana dels pagesos que treballaven al camp.

Al 1885 va morir el pare de Van Gogh.
Poc temps després inicià el que seria el seu primer quadre important, Els menjadors de patates. (FOTO 5)

Els menjadors de patates. 1885

FOTO *5*

Al novembre de 1885 es traslladà a Amberes on un any després es matriculava a l'escola de Belles Arts. No obstant el seu cos no va soportar el ritme que s'imposava i, a més, es trobava en una mala situació econòmica, de manera que viatjà a París per instal·lar-se a casa del seu germà, Theo, amb el que sempre havia mantingut una bona relació. La relació de Vincent amb el seu germà Theo va ser de vital importància en l'obra de Van Gogh, ja que sense el seu suport econòmic no hagués pogut realitzar les seves pintures. A més sempre van tenir una relació molt estreta, de manera que Theo no només era un germà per a Vincent, sinó també un amic.

A París entrà en contacte amb el moviment impressionista i, a partir d'això, les seves relacions socials milloraren. Allà hi conegué diversos pintors entre els que es trobaven Emile Bernard, Toulouse-Lautrec i Gauguin. El seu trasllat a París suposà una nova vida de conversacions infinites, passions i absenta, a més d'una renovació de la seva pintura. Començà a pintar naturaleses mortes, rams de flors i paisatges on els colors vius hi prengueren un paper protagonista.

Si a la seva arribada a París escrigué: «L'aire de França aclareix les idees i em van bé, molt bé», any i mig després, no podia més i anunciava: «I a més em retiro a algun lloc del "Midi", per no veure a tants pintors que, com homes, em fastiguejen.» Les coses no anaven bé a París. Les excentricitats de l'artista el convertien en un home insoportable, fins i tot per al seu germà Theo, que en una de les seves cartes escrigué: «La vida és gairebe insoportable; ja ningú vol venir a casa perquè Vincent no fa més que buscar baralles. A més és tan desendreçat que la nostra casa es troba ben lluny de ser agradable. Espero que s'instal·li pel seu compte a una altra banda. Ja ha parlat d'això, però si li digués que ha d'anar-se'n, això es convertiria en un motiu suficient per quedar-se.»

Sobtadament, com de costum, el 1888 Vincent abandonà París per anar-se'n a Arles, una petita regió del sud de França, on s'allotjà primer a un hotel i després a una casa, la famosa casa groga que posteriorment pintà. Allà, l'aïllament i la qualitat de la llum li retornaren la serenitat. Tot i així, Arles és la primera ciutat on sentí amb instensitat la tristesa i amargura de l'exili.

Gauguin

FOTO 6

A la casa groga on Van Gogh es mudà hi tenia previst fer una comunitat cooperativa d'artistes.

A la proposta de la creació d'aquest taller només Gauguin la va atendre. L'octubre de 1888 Gauguin arribà a Arles i la seva presencia calmà l'inquiet Van Gogh. Però aquesta tranquilitat no durà gaire temps. (FOTO 6)

Quan encara no havia passat un mes de l'arribada de Gauguin les seves conversacions es convertiren en enfrontaments i, degut a això, Gauguin, es plantejà abandonar Arles. Quan Vincent se n'assabentà entrà en un estat de desesperació veient la sol·litut absoluta davant la que es trobaria. Això va ser el motiu d'una de les anècdotes excèntriques més famoses de la vida de Van Gogh: la mutilació de la seva pròpia orella. Vincent, després d'intentar atacar a Gauguin amb una navalla, tornà a casa seva i es tallà l'orella, que posteriorment entregà, neta i dins un sobre, a la portera d'un prostíbul. L'endemà, Van Gogh va ser ingressat durant 14 dies a l'hospital.

Passades 4 setmanes va tornar a ser-hi ingressat ja que presentava símptomes de mania persecutòria: estava convençut de que el volien enverinar.

Els darrers anys de Vincent van estar marcats pels seus problemes psíquics que el feien ser considerat un perill públic- No obstant, les seves millors obres pertanyen a aquest període.

Entre aquestes hi podem trobar La nit estrellada i Els lliris que, (FOTO 7) al 1890 i juntament amb obres de Puvis de Chavannes, Cézanne i Renoir, entre altres, foren exposats al Salon des Indépendants de París.

Al 1890, Van Gogh va vendre el seu primer i darrer quadre: Vinyes Vermelles. (FOTO 8)

Després d'uns mesos entrant i sortint dels hospitals psiquiàtrics, visità al seu germà a París, qui s'havia casat i tenia dos fills.

El 27 de juliol del 1890, motivat per un dels seus freqüents atacs d'histèria, es disparà amb un revòlver a l'estómac i, encara amb vida, tornà cap a la pensió on s'allotjava.

Morí passats 2 dies a l'hospital i fou enterrat al cementiri d'Auvers-sur-Oise al nord de París.

FOTO 7

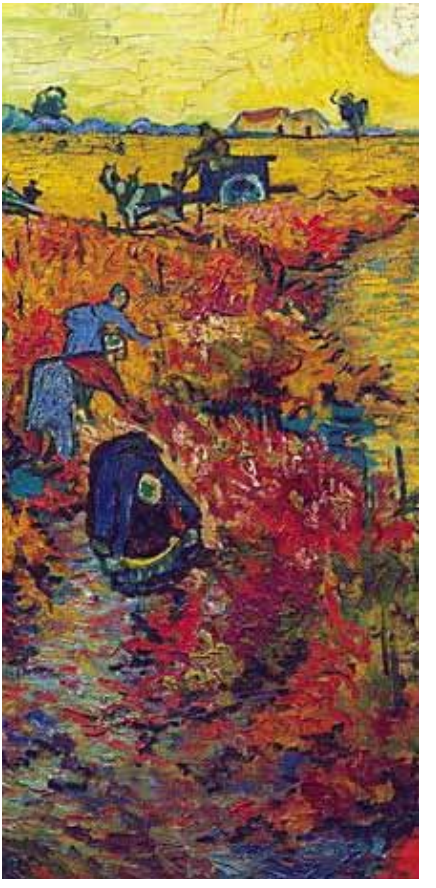

FOTO 8

» INFLUÈNCIES

La migdiada. 1866. Millet FOTO 9

La migdiada. 1889. Van Gogh. FOTO 10

Van Gogh refusava la idea de ser ensenyat a una escola on tot serien restriccions i normes que ell acostumava a no complir.bo

Per això decidí aprendre directament d'artistes professionals. Mauve, el seu cosí, va ser qui l'inicià en la pintura. Més envant començà a rebre lliçons, també de pintura, de la mà del pintor Van Rappard.

Jean-François Millet. Aquest pintor realista va ser el que inspirà una bona part de les pintures de Van Gogh. Les seves primeres obres eren un homenatge a les figures dels camperols amb els que va conviure durant un temps i cap als que sentia una profunda simpatia.(FOTO 9) (FOTO 10)

-Sovint va representar paisatges dels llocs que anava visitant: Holanda, Ambères, Arles, París...

» CURIOSITATS

Enamorat de la seva cosina i veient que les cartes que li enviava no eren contestades, va decidir viatjar a Amsterdam. Un cop allà, en veure que Kate havia marxat va exigir, posant la mà sobre una llàntia de petroli, que li diguessin ón era. L'amenaça resultà tan inútil com greu va ser la cremada.

Encara que el nom amb el que ha passat a la història és Van Gogh, ell sempre firmava els seus quadres amb el seu nom: Vincent. Una de les raons d'això, era que Van Gogh era difícil de pronunciar pels francesos.

» OBRES REPRESENTATIVES

FOTO 11

Els girasols. 1888. (FOTO 11)
Els girasols del 1888 formen part d'una sèrie que començà amb la finalitat de decorar casa seva per l'arribada de Gauguin en senyal de benvinguda. Per a Van Gogh aquest és un dels quadres més importants degut a que està realitzat amb una sola gamma de color: groc, seu el color més representatiu. Al gener del 1889 en realitzà tres còpies idèntiques i una d'aquestes es tracta d'una de les obres per la que més diners s'han pagat.

Característiques estilístiques:
La pintura s'aplicà mitjançant pinzellades curtes utilitzant la gamma de colors del groc.

La nit estrellada. 1889. (FOTO 12)
És una de les obres realitzades durant un dels seus internaments a l'hospital de Sant Rémy. Aquest quadre mostra un vertiginós dinamisme que reflecteix el neguit interior de Vincent en els seus darrers mesos de vida.

Característiques estilístiques:
S'utilitza una gamma de colors freds en gairebé tot el quadre. La pintura és aplicada amb pinzellades molt dinàmiques i curtes, però de diferent manera que als girasols. Aquí són més primes i disperses.

Autoretrat. 1889.(FOTO 13)

Aquest és el més reconegut i significatiu dels quasi 40 autoretrats que va pintar al llarg de la seva vida. Això és degut a que cap dels seus retrats capta tan bé l'estat psicològic de Van Gogh. La intensitat de la mirada ens transporta cap a l'abisme del seu interior.

Característiques estilístiques:

S'utilitza una gama de colors freds (blaus verdosos) que contrasta amb els tocs de color vermells dels cabells i la barba. La pinzellada segueix sent la mateixa que a La nit estrellada, encara que més allargada.

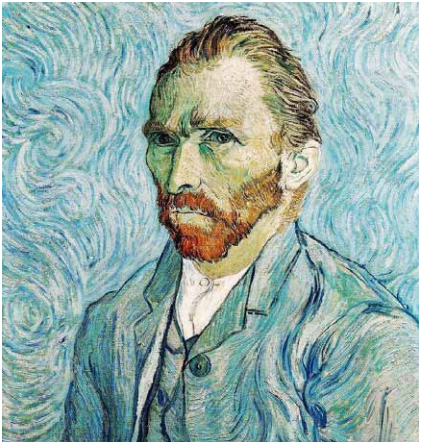

FOTO 13

FOTO 12

›› MANUAL PER A L'ESPECTADOR

El gènere que més ha cultivat Van Gogh al llarg de la seva vida és l'autoretrat. Així doncs el que et proposem és que tu també en facis un.

Per a realitzar-lo necessites: pintures a l'oli dels colors que vulguis; pinzell prim; dissolvent; tela amb bastidor; mirall gran; navalla; paper higiènic; tarjeta sanitària.

Segur que abans de que t'ho expliquéssim ja sabies que Van Gogh es va tallar l'orella. És una de les seves anècdotes que més criden l'atenció. De manera que si vols fer una obra com les seves primer has de ser atrevit! Utilitzant la navalla que et proporcionem talla't un tros del lòbul de l'orella. Si ho prefereixes pots tallar-te una altra part del cos: la punta del nas, els llavis, un dit...

Tot seguit posa paper on t'haguis t'allat i dirigeix-te a un Centre d'Atenció Primària. No és convenient que la ferida s'infecti.

Quan arribis a casa posat davant el mirall i comença a pintar amb els colors que prefereixis. Dibuixa't damunt un fons neutre amb pinzellades allargades i formant espirals amples.

Enhorabona, ho has aconseguit. Ets un geni!

Nota: si no saps pintar de manera realista no et preocupis. Pel fet de tallar-te una part del cos ja ets tan artista com Van Gogh!

FOTO 14

›› **MARINA** CÀNOVES ‹‹